

Tematické okruhy k SZZ z předmětu Teorie muzikálové tvorby
Mgr. Miroslav Ondra, MgA. Jan Šotkovský, PhD.

1) Muzikál, je když... – Ivo Osolobě a jeho pohled na muzikál

- zrod muzikálu z ducha hudby
- funkce písní v muzikálu („každý zpívá svou písničku“)
- Osoloběho koncept vernakulárnosti a „muzikálové mateřštiny“ (chvála Divotvorného hrnce a West side story)
- kritický vztah k rockové a popové opeře, naopak chvála operety (proč?)
- vztah pěvecké, taneční a hudební složky v muzikálu (konkrétní příklady rozdílného poměru těchto složek v konkrétních muzikálech)
- Osoloběho teorie z pohledu pozdějšího vývoje muzikálu

2) Angloamerický muzikál do roku 1956

- minstrel show jako zdroj muzikálu
- *Lod' komediantů* – zrod žánru
- muzikál koketuje s operou (*Porgy a Bess*, *Carmen*)
- broadwayské legendy (Gershwin, Berlin, Porter, Rodgers, Kern, Hammerstein...)
- forma klasického jazzového muzikálu
- *My fair lady* – poslední opereta?

3) Angloamerický muzikál 1956 – 1975

- *West Side Story* – první muzikálové drama?
- legendární „trháky“ (*Šumař na střeše*, *Hello, Dolly!*, *Funny Girl*, *Muž z La Manchy*, *Klec bláznů*)
- sebedůvěra muzikálu vůči vážným tématům (*Kabaret*, *Chicago*, *Evita*, *Sweeney Todd*)
- *Hair* – muzikál protestu
- rockové opery – setkání muzikálu s beatem (*Tommy*, *Jesus Christ Superstar*, *Wall*)

4) Angloamerický muzikál 1975 – 2000

- Webber a Sondheim – souběžníci i protichůdci
- cesta k tanečnímu muzikálu – od *Chorus Line* k *Cats*
- muzikál superlativů – *Fantom opery*, *Starlight express*, *Miss Saigon*
- Bídníci – muzikál nebo moderní opera?, pop-opery a rock-opery jako žánr
- *Rent* – návrat generačního muzikálu
- disneyovské muzikály – pohádky pro děti i dospělé (*Lví král*)

5) Angloamerický muzikál po roce 2000

- čas komorních produkcí (*Močohrad*, *Avenue Q*, *Probuzení jara...*)
- čas revivalů (byly už velké muzikály napsány?)
- čas zrodu muzikálů z filmů (*Producenti*, *Spamalot*, *Billy Elliott*, *Shrek*, *Barva nachu...*)
- čas megaspektáklů: *Spiderman*, *Duch*, *Pán prstenů* – vrchol nebo konec muzikálu superlativů?
- čas jukebox muzikálů (*Mamma Mia!*, *We will rock you*, *Jersey Boys*)
- Michael Kunze – král evropského muzikálu (*Alžběta*, *Mozart!*, *Ples upírů...*)

6) Český muzikál v letech 1945 – 1989

- W +/- V, muzikál Divotvorný hrnec, Jan Werich v Divadle ABC a Divadle satiry...
- Oldřich Nový a Hudební divadlo Karlín
- pozdní rozmach operety v českých divadlech
- divadla malých forem (Jiří Šlitr a Jiří Suchý v divadle Semafor a další)
- brněnská tvorba (Miloš Štědroň a Milan Uhde)

7) Český muzikál po roce 1989

- česká původní muzikálová tvorba (původní produkce české provenience – K. Svoboda, M. David, D. Landa, J. Ledecký, Z. Borovec, M. Prostějovský, A. Novák...)
- návrat světového muzikálu (významné produkce světových děl hudebního divadla u nás – *Bídníci, Jesus Christ Superstar, Vlasy, Fantóm opery...*)
- transformace velkých „muzikálových“ domů (Hudební divadlo Karlín, Městské divadlo Brno)
- zrod soukromých muzikálových scén (Divadlo Kalich, Hybernia, Divadlo Pyramida...)

8) Český muzikál před 2. světovou válkou

- pražské kabarety
- hudební tvorba Osvobozeného divadla (Voskovec, Werich, Ježek)
- Emil František Burian a „Děčko“
- opereta první poloviny 20. století u nás

9) Opereta versus muzikál

- dějiny světové operety (vídeňská, pařížská, česká linie)
- vymezení rozdílů a podobností druhů a operety a muzikálu

10) Opera versus muzikál

- stručné dějiny opery (první opery, barokní opera, romantická opera, opera jako komplexní hudební drama, reformy operního divadla...)
- významní operní skladatelé
- opera jako inspirační zdroj pro muzikál
- rocková opera

Literatura:

- BÁR, P.: *Od operety k muzikálu: Zábavněhudební divadlo v Československu po roce 1945*. Praha, DAMU, 2013.
- BEZ, H.: *Muzikál*. Bratislava, Opus 1987.
- BLAHYNKA, M.: *Kapitoly z estetiky muzikálu*. Bratislava, VŠMU 2011.
- BORDMAN, G. M.: *American musical theatre: a Chronicle*. New York, Oxford University Press 2010.
- BUDIŠ, R.: *Nápad monsieur Offenhacha*. Praha, Supraphon 1970.
- EVERETT, W. A.: *The Cambridge companion to the musical*. New York, Cambridge University Press 2008
- GERATHS, A.: *Musical: Das unterhaltende Genre*. Laaber 2008.
- GREEN, S.: *Broadway musicals: show by show*. Milwaukee, Hal Leonard, 1996
- GRÜN, B.: *Dějiny operety*. Praha, Opus 1981.
- HOGGARD, P.: *Muzikál na prahu tisíciletí: mezi komercí a elitou*. Brno, Retypa 2000.

HOSTOMSKÁ, A.: *Opera – průvodce operní tvorbou*. Praha, SHV, 1965.
JUST, V.: *Proměny malých scén*. Praha, Mladá fronta 1984.
KUDĚLKA, V.: *Perly paní O.: úvod do studia české operety*. Praha, Supraphon 1976
OSOLSOBĚ, I.: *Muzikál je když*, Praha, 1967.
OSOLSOBĚ, I.: *Divadlo, které mluví, zpívá a tančí: Teorie jedné komunikační formy*. Praha, Supraphon 1974.
OSOLSOBĚ, I.: *Marsyas, Apollón a Dionýsos – přibližování k muzikálu*. Brno, JAMU 1996.
PELC, J.: *Osvobozené divadlo*. Praha: Mladá fronta, 1990.
POKORNÝ, J.: *Kniha o kabaretu*. Praha, Mladá fronta 1988.
PROSTĚJOVSKÝ, M.: *Muzikál expres: malý průvodce velkým muzikálem*. Brno, Větrné mlýny 2008.
RUT, Přemysl: *Písničky (eseje se zpěvy)*. Brno, Petrov 2001.
SCHMIDT-JOOS, S.: *Muzikál*. Praha, Supraphon 1968.
SCHONBERG, M.: *Osvobozené*. Praha, Odeon, 1992.
STEMPEL, L.: *Showtime: A History of the Broadway Musical Theater*. Fordham University 2010.
TROJAN, J.: *Dějiny opery*. Praha, Paseka, 2001.
ŠULC, M.: *Česká operetní kronika : 1863-1948 ; vyprávění a fakta*. Praha, Divadelní ústav 2002.
VANĚK, J. J.: *Muzikál v Čechách aneb Velký svět v malé zemi*. Praha, Knihcentrum 1998.
VOSKOVEC, J.: *Klobouk ve křoví : výběr veršů V+W ; (1927-1947)*, Praha, Mladá fronta 1996.

webové stránky:

*official database for Broadway theatre information:

<http://www.ibdb.com>

*databáze českých inscenací divadelního ústavu od roku 1945:

<http://vis.idu.cz/>

*divadelní portál o muzikálu, klasické operetě a hudební komedii:

<http://www.musical-opereta.cz/>

*český muzikálový server:

<http://www.musical.cz>